

บ้านเหว็ด

สภาพภูมิประเทศบ้านเหว็ด (หมู่ที่ ๔) ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยทั่วไปเป็นที่ราบ มีป่าโปร่งสลับกันอยู่ระหว่างทุ่งนา

๑. ลักษณะทางกายภาพ

บ้านเหว็ดเป็นหมู่บ้านที่ ๔ ของตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ ๙ กิโลเมตร ประกอบด้วยกลุ่มบ้าน ๔ กลุ่มคือ บ้านเหว็ด บ้านตาบัวทอง บ้านนอกทุ่ง และบ้านโพธิ์หิน

๑.๑ ขนาดและอาณาเขต

บ้านเหว็ดมีพื้นที่ประมาณ ๒,๔๕๐ ไร่ มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับบ้านขวาง ตำบลท่าจิว
ทิศใต้	ติดกับบ้านนาเคียนเหนือ ตำบลนาทราย

ทิศตะวันออก

ติดกับบ้านปลายท่า

ตำบลนาทราย

ทิศตะวันตก

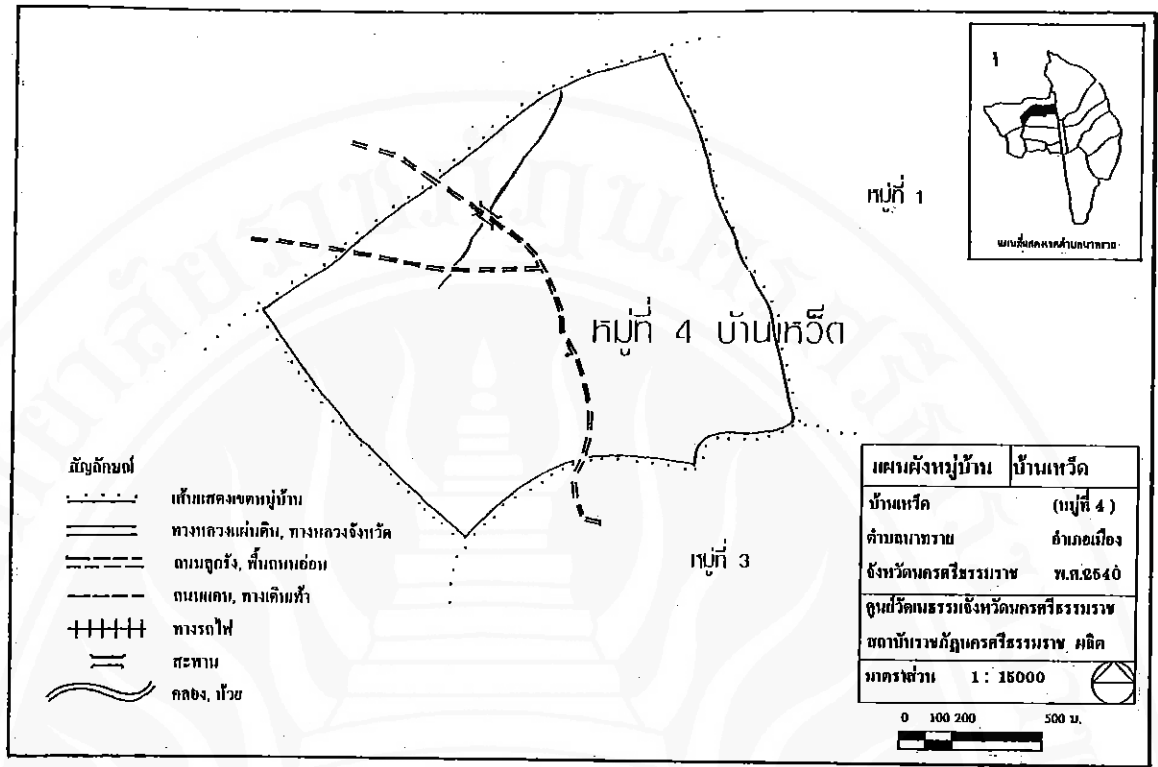
ติดกับบ้านป่ายาง

ตำบลท่าจิว

๑.๒ ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของบ้านเหว็ดเป็นพื้นที่ค่อนข้างเรียบสลับกับพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด บนลานตะพักลำน้ำระดับกลาง มีความลาดชันประมาณ ๒-๑๒% พันธุ์ไม้ที่ขึ้นในหมู่บ้านส่วนมากเป็นไม้ยางและไม้ตะเคียน นอกนั้นเป็นไม้ในป่าโปร่ง (ชาวบ้านเรียก "ป่าไผ่") ระยะเวลาที่มีการทำสวนยางพารา สวนมังคุด และทำนา

ลักษณะดินเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วนลึก ๕๐ เซนติเมตร ดินชั้นถัดไปเป็นดินร่วนปนทราย เกิดจากตะกอนน้ำพัดพามาจากบริเวณเชิงเขาทาง

ตะวันตก (เทือกเขาหลวง) มีสมรรถนะการกักน้ำต่ำถึงปานกลาง ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ลำน้ำธรรมชาติในหมู่บ้านคือ คลองบ้านตาล (คลองขุนน้ำท่าจิว) ซึ่งมีต้นน้ำจากเขาปลวกในเขตบ้านท่างาม (หมู่ที่ ๕ ตำบลท่าจิว) โดยมีห้วยเป็ยะ และห้วยน้ำคั่งซึ่งไหลจากเขาหลักไก่ (หมู่ที่ ๖ ตำบลท่าจิว) มาสมทบ

๒. ลักษณะทางสังคม

ประชากรในบ้านเหว็ดมี ๘๘ ครัวเรือน (จำนวน ๕๓๘ คน) ตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณที่ทำกินของครอบครัวและริมถนนในหมู่บ้าน ในจำนวนนี้ร้อยละ ๘๘ นับถือศาสนาพุทธ ส่วนที่เหลือร้อยละ ๑ นับถือศาสนาอิสลาม ประชากรเข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้มาแล้วเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ปี

ไม่มีวัดในหมู่บ้าน ด้วยเหตุนี้ชาวบ้านจึงไปประกอบศาสนพิธีที่วัดใกล้บ้าน คือ วัดน้ำสงวณารามกันเป็นส่วนใหญ่ มีบางส่วนเท่านั้นที่ไปวัดดอนยาง ขณะเดียวกันสถานศึกษาในหมู่บ้านก็ไม่มี ชาวบ้าน

จึงส่งลูกหลานไปเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดน้ำสงวณ และโรงเรียนวัดดอนยาง

ส่วนบริการทางด้านสาธารณสุขแก่ประชาชน เนื่องจากไม่มีสถานอนามัยในหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงอาศัยบริการจากสถานอนามัยบ้านปลายท่า ซึ่งอยู่ในหมู่บ้านที่ ๑ และสถานอนามัยบ้านเหมืองหัวทะเล (หมู่ที่ ๕ ตำบลนาเคียน) หรือไม่ก็ไปใช้บริการจากโรงพยาบาลหรือคลินิกในเขตตัวเมือง

๓. ลักษณะทางเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของชาวบ้านเหว็ดคือ การทำนา รองลงมาคือ การปลูกยางพารา และทำสวนผลไม้ ได้แก่ มังคุด เงาะ และมะพร้าว เป็นต้น อาชีพเกษตรกรรมเหล่านี้นอกจากพึ่งพาน้ำฝนตามฤดูกาลแล้ว ก็ต้องอาศัยน้ำจากบ่อน้ำตื้นซึ่งขุดเองเป็นหลัก เพราะไม่มีคลองส่งน้ำชลประทานเข้าถึง แต่ชาวบ้านก็ยังดำรงอาชีพนี้บนพื้นที่การเกษตรประมาณ ๑,๘๕๐ ไร่

แหล่งจับจ่ายสินค้าอุปโภคและบริโภคที่ชาวบ้านใช้บริการคือ ตลาดในเขตเทศบาลเช่น ตลาดคูขวาง

และตลาดเย็น เป็นต้น ส่วนแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรของชาวบ้าน คือ ตลาดหัวอิฐ ซึ่งเป็นตลาดพืชผลที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้

๔. ลักษณะทางกายภาพ

เส้นทางคมนาคมสายหลักที่ใช้เดินทางเข้าออกหมู่บ้าน คือ ถนนดินซึ่งพัฒนามาจากทางเดินของชาวบ้านแต่โบราณกาล มีจำนวนสามสาย

สายแรก บ้านโคกทิ้ง-บ้านห้วยน้ำเย็น บางช่วงผิวจราจรลาดยาง และบางช่วงเป็นผิวหินคลุก ถนนสายนี้ตัดผ่านบ้านเหว็ด

สายที่สอง บ้านเหว็ด-บ้านขวาง (ตำบลท่าจิว) เป็นถนนหินคลุก

สายที่สาม บ้านเหว็ด-บ้านโพธิ์หิน เป็นถนนหินคลุกมีระยะทาง ๑ กิโลเมตร ในการสร้างถนนระยะแรก (พ.ศ.๒๕๓๐) ใช้วิธีการระดมชาวบ้านมาพัฒนาหรือบุกเบิก โดยมีนายฉลอง จำปาทอง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ เป็นกำลังหลัก ต่อมาราว พ.ศ.๒๕๓๖ ก็ได้รับงบประมาณองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาดำเนินการปรับปรุงผิวจราจรเป็นหินคลุก จึงทำให้ชาวบ้านได้รับความสะดวกในการสัญจรขึ้นมาก

๕. ประวัติชื่อหมู่บ้าน

ชื่อ "บ้านเหว็ด" ได้มาจากชื่อบุคคลซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านเหว็ด นามว่า "ทวดเหว็ด"

นายฉลอง จำปาทอง* เล่าว่าแม้พระพุทธศาสนาจะเผยแผ่เข้ามาในนครศรีธรรมราชเป็นเวลาร่วมพันปีแล้ว แต่ชาวบ้านโดยทั่วไปในเวลานี้ก็ยังยอมรับนับถืออำนาจเหนือธรรมชาติ เช่น กูตผี เจ้าที่ เจ้าทาง หรือบริวาร เป็นต้น ซึ่งมีจุดประสงค์ของพระพุทธศาสนา ยิ่งไปกว่านั้นชาวบ้านบางส่วนก็ยังนับถือ "ทวด" ซึ่งหมายถึงบรรพบุรุษที่ลูกหลานและชาวบ้านให้การยอมรับนับถืออย่างญาติผู้ใหญ่ เพราะเชื่อมั่นว่าจะให้การปกป้องคุ้มครองหรืออารักขาได้ เมื่อถึงวันดีคืนดี ทวดก็จะปรากฏให้เห็นในรูปงูบ้าง เสือบ้าง หรือชีปะขาวบ้าง ลูกหลานและชาวบ้านจึงสร้างที่สถิตไว้ให้ เรียกว่า

ที่บ้านหลังนี้ ครึ่งหนึ่งเคยเป็นที่ตั้งศาลาทวดเหว็ด

"หลาทวด" หรือ "ศาลาทวด" ประหนึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่ช่วยขจัดความหวาดกลัวและสร้างความมั่นใจแก่ผู้นับถือ

ที่หมู่บ้านเหว็ดก็เช่นเดียวกัน ชาวบ้านรุ่นแรกๆ ที่มาตั้งถิ่นฐานได้ให้การยอมรับนับถือญาติผู้ใหญ่คนหนึ่งชื่อ "เหว็ด" พวกเขาริเรียกว่า "ทวดเหว็ด" เมื่อถึงแก่กรรมไม่นาน ชาวบ้านก็ตั้งศาลไว้ให้สิ่งสถิต เรียกว่า "หลาทวดเหว็ด" เป็นที่รู้จักของชาวบ้านละแวกข้างเคียงในฐานะเป็นที่พึ่งพิงยามทุกข์ร้อน แยกไปไทยมากก็กราบไหว้มิได้ขาด โดยเฉพาะคณะหนังตะลุงและมโนห์รา มักถือเป็นธรรมเนียมว่าจะต้องบรรเลงหรือแสดงเป็นการบวงสรวงทุกครั้งที่ได้โรงผ่านหมู่บ้านนี้ แต่เมื่อราว ๘๐ ปีที่ผ่านมา หลาทวดเหว็ดก็กร้าวและพังทลายไป ชาวบ้านจึงเข้ามาอยู่อาศัยแทนและปลูกสร้างเป็นเรือนถาวรไปแล้ว

เมื่อทางราชการได้แบ่งเขตปกครองพื้นที่ตำบลนาทราย จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า "บ้านเหว็ด" ตามชื่อญาติผู้ใหญ่ที่ชาวบ้านละแวกนี้ให้การยอมรับนับถือสืบมา

*สัมภาษณ์นายฉลอง จำปาทอง อายุ ๔๑ ปี ณ บ้านเลขที่ ๕๘ หมู่ที่ ๔ (บ้านเหว็ด) ตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๐